

ادبیات عمومیہ مجموعہ سی

سنہ : ۱ ہفتہ لقی سیاسی ، ادبی و علمی غزتہ در . نومرو : ۳

ادبیات ترک « وجہ غریمت » ی

ادبیات ترک غریب بر استحاله دورہ سندنہ بولندیغی انکار ایدیلہ من . آثار حاضرہ دن بری بلا تعدیل بر اوروپا لسانہ نقل ایدلسہ ، مؤاخذین غرب ، بوکا : — اولماش بر تقلید ! دیہ جکری کبی ، عینی اثر مملکت مزده حالا کندیلرینہ بر آرز چوقچہ تصادف اولونان وادی قدیم منتسبینہ کوسترلسہ ، بونلردہ ، در حال : — پک آلا فرانغہ ! محاکمہ سنی درمیاندن چکنمہ یہ جکار درہ . اوت ! ادبیات لاحقہ من ، ہم پک آلا فرانغہ ، ہم دمہ زیادہ سیلہ آلا تورقہ در . حامدک « فینتن » ی بو وادینک اک انموذجی بر تمثالیدر . بر آلمان منقدی : « — فینتن ، نہ ادبیات غربیہ ی آ کدی ریور ؛ نہ دمہ ادبیات شرقیہ ی . » دیمشدی . بر ذات فحیم بومطالعہ یہ قارشی : « — حامد ، نہ بر انکلین ویا فرانسز ادیبیدر ؛ نہ دمہ نفی وفضولی زمانلرینک بر شاعریدر . حامد ، عصر مزک عثمانلیسنی تمثیل ایدن بر ادیبدر . » دیمشدر . کوریلیور کہ بو کونکی ترک ادبیاتی ، منشاندن هنوز آریلہ مامش ؛ کذلک ، حالا ادبیات غربیہ ایلہ اتحاد ایدہ مامشدر .

غرب ادبیاتی اقتباس ایدنلر زیادہ سیلہ تصلفہ میالدرلر : [رہنان] طرزی کبی متین و فصیح ، سلیس و بلیغ بر اسلوب هنوز ادبامنر جہ اتحاد ایدلمدی . کذلک [تہن] واری ، صاغلام ، جابجا لطائف ایلہ آراستہ ، بر آرز فنی بر وادی دہ تقلید اولونہ مدی . بونک کبی ، لورد [مق اولہ] یولندہ ، مصاحبہ قلقلی ، طاتلی بر لسان ایلہ افکار تاریخیہ و فلسفیہ ی افادہ ایدہ جک بر ادیبزده چیقمدی . ارباب قلممز [جہد اقل] قانونی موجبہ سہل القلید اولان وادیلرہ اہمیت ویردیلر . قیریق جملہلر ، ملون فکرلر ، نامانوس افادہلر ، سقط فکرلر ، سقیم حسلر ، براز « امپرہ سیونیزم » ی آ کدی زر تصویرلر ، اولدیغی

سلطان محمد رابع دورنده

چیچک انجمن دانشی

تاریخ زراعت عثمانیه ده بوکون بزه پک بیوک بر شرف بخش ایدن بوچیچک انجمن دانشندن بحث اتمه دن اول ، فن ازهاره متعلق بویه بر (آقاده می) نك او زمانلرجه وجود و تأسیسه یکنه برسبب تشکیل ایدن « لاله » دن بر نبذه بحث اتمه مزایجاب ایدر . فنك فصیله زنبقیه ده کوسقروب ، لاینلرك « تولیپا » و فرانسزرك (تولیپ Tulipe) تسمیه اشدکاری و بز توركلرك « لاله » دینجه « لاله دوری » فی خاطر لادیغمز روحلی ، سویلی اولدینی قدر بزم ایچون ملی و تاریخی اولان بوچیچکک وطن اصلینتی ، بتون زراعت آنسیقلوپه دبلری آوروپای جنوبی و آسیا اولق اوزه کوستریورلر . حتی بیوک بر زراعت لغتی « ایران » اولدیغنی سویلیور . هر نه حال ایسه ، هر حالده « لاله » ، بر غرب و بر « آوروپا چیچکی » اولقدن زیاده بر « شرق چیچکی » و تورك تاریخنده کندی نامه مضاف بر دور آچدیغندن طولایی ده عین زماننده بر (تورك چیچکی) در .

لاله ، حضور تاریخ سیاستمه « پاترونا خلیل اختلالی » کی فجع بر وقعه اختلالیه ده ، بلکه « داماد ابراهیم پاشا » مرحومك آغشته خون و خاک اولان سرمقطوع و جمجمه رخنه دارندن فیدشقیزمش قزیل قانرلرله ملع ، محکوم ، بلکه ده مطعون ، بر شکوفه ذرق و عصیان و سفاهت اوله رق چیقارسه ده ، تاریخ زراعتده (فن ازهار) ك نشر و تمهینه سبب اولدیغندن طولایی محترم بر زهره فلاحت اوله رق کورولور . دها طوغروسی ، بوکون هنوز یازیلامامش اولان تاریخ زراعت عثمانیه ، یارین « لاله » یی تاریخ سیاست کی طعن و تلغین انجیه چک ، اوکا بیوک ، مزین بر (فصل ازهار) قازاندردیغندن طولایی اونی بالعکس تعظیم و تجلیل ایده چکدر .

لاله لر ، بوکون بیله بزی دائما علم وفندن و افکار انسانیّه نراهت پرورانه دن محروم و معرا عدایدن آوروپا لره قارشى تاریخمزه ، بوزمان ایچون بوزمری آفارته جق بر درجه ده ، حساب رلیقه و تزییه مالک بیکلرجه هوسکاران و متخصصین فن ازهار قازاندرمقلا برابر ، « سلطان محمد رابع نورالله صرقد » حضرتلرینك زمان سلطنتلرنده (چیچکچی باشی) اولان « صولاق زاده چلبی » ، « تذکره جی افندی » ، « دفتردار زاده بک افندی » ، « سردار ابراهیم پاشا بک افندی » ، « عارف افندی » ، « ذکی علی افندی » ، « ایوبی ولی افندی » ، « داود پاشا زاده بک » ، « بیلهیز زاده چلبی » و سائر سر مجلس شکوفه پرورانك (*) تشکیل ایتدیکی بر (مجلس شکوفه) ، دهاطوغریسی بوکون بیله هنوز مالک اوله مدیغمز بر (چیچک آقاده می) سی قازاندرمشدر .

[*] لاله زار باغ قدیم . (سلطان سلیم ده کائن حمید اول کتبخانه سنده محفوظدر) .

بو انجمن دانشك، بو مجلس عالی شكوفه نك وجود انعقادى بزه اخبار ایدن
 « لاله زار باغ قدیم » صاحبی محمد رمزی افندی، کندی رفیق تحریری، « افصح الشعرا »
 تسمیه ابتدکی « رشدی افندی » تقریبی ایله بو مجلسده کی ذوانك « ریزه چین سباط
 صحبتلری » اولدیغنی سوبله کدن صکره : « زمان زمان چیچك مذا کرملری هوشمده
 وهنکامه محاوره لری کوشمده قالدی » دیور . حتی بو مجلس شکوفه ده چیچك
 کاسه لری ، شیشه لری آره سنده [۱] جریان ایدن مذا کرات علمیه و فنیه نك اعضای
 مجلسه بخش ابتدکی ذوق علمی و نشاط حسی بی تصویر بولنده دیورلرکه :
 « نه مجلسدر بوکیم بزکاسه دن بیک نشئه پیدادر » [۲]

اسلاف کرامده کی نزاهت افکارك درجه علویت و نزاکتی آکاملی که بر
 « لاله » نك تناسب اندامی، یعنی رمزی افندی کندی تعبیرلری وجهله : « لباس
 ظاهر یسندن اولان هیئت مخصوصه و تناسب پیکر دلپذیرینك » تدقیقی بیله بویه بر
 مجلس عالی به حواله اولورودی . چونکه لاله لرك كرك رنك و كرك شكل وضعیت اعتباریله
 ذوق بدیع زمانه مغیر بر طاقم عیوب و قصوری واردی . مثلاً بر « لاله » نك ، او
 زمانکی اصطلاح فنیچ، « برك » تعبیر اولسان (وریقات) نك اوزون اولسی مقبول
 اولدیغنی کی، چیچك حالده (قرنی) اولسی یعنی (عریض) بولمسی دخی (کویلمه)
 تعبیر اولمسنه سبیت ویرر . بناء علیه بوده لاله نك نزاکت شکلیه سنه مغیر بیوک بر
 قصور عد اولورودی .

اگر بر « لاله » بی (اول محله ارباب دانش و بینش اولان شكوفه پروران بنام
 و میز سر مجلس اولان اعزّه کرام استحسان بیوردقلری) حالده آرتقا لاله (سرشیشه
 مجالس و بزم کباردر) دنیلکه لایق اولقله برابر اسم قونیله رق مقبول و مشهور اولورودی .
 مورخ محترم احمد رفیق بك دیورلرکه : « لاله استانبوله محمد رابع زماننده آوستریا
 سفیری « اشمیت فون شوارن هورن » طرفندن کتیرلشدی . دهیا اول مراد رابعك
 بغداد سفرندن عودتنده مورخ قوجه حسن افندی واسطه سیله تعیم ایدلشدی . ابراهیم
 پاشا طبعاً بدایع طبیعته ، ذوق صنعته محبوب اولدیغنی جهتله (لاله) نك انتشارینه صوك
 درجه غیرت ایلشدی . اودرجه ده که فلمنکدن کلن لاله یه « لوء لوء ازرق » نامی ویرلمش .
 ابراهیم پاشا بولاله دن یتشدیرنلره مکافات وعد ایلشدی . « لوء لوء ازرق » اك زیاده
 چراغان ، سعد آباد ، نشاط آباد باغچه لرده یتشدیریلر ، هوا صیجاق اولدیغنی زمان
 رنکلی اوچاسین دیه اوزرینه بیاض اورتو اورتولورودی . »

[۱] نومصراغده کی « کاسه » کله سنی بر « کاسه عیش و نوش » فرض ایتبورم .
 چونکه بونی مؤید دلیل یوق . فقط چیچکاردن بحث ایدرکن (کاسه) نك بر (زهره دان)
 (Vase کاسه ، صاقسی) مقابلی اولسی ده ا احتماله قریبدر . ذاتاً (سر شیشه)
 تعبیری ده بونی مؤیددر .

[۲] راغب پاشا کتبخانه سنده محفوظدر .

فقط انسان ، اسلاف کرامک ، طبیعتک بزلره بخش ایتدیکی بوقدر ازهار کونا کون آره سنده دیگر لرینی برانوبده « لاله » یه دها زیاده نهدن اهمیت ویردکاری صراق ایدیور . بویابده مع التأسف هان بتون مورخین عثمانیه سکوت ایدیور ، یالکز احمد رفیق بک « ابراهیم پاشا بدایع طبیعت و ذوق صنعته مجلوب اولدینی جهته » « لاله » نك انتشارینه صوك درجه غیرت ایلشدی « دیورلر . فقط ابراهیم پاشا بدایع طبیعت و ذوق صنعته مجلوب اولقله دیگر کوزل چیچکله ایدریسندده عجباً لاله نی نهدن انتخاب ایتدی ؟ عجباً « لاله » نك سهل تنوعی می بوکا سبب اولدی ؟ فقط بوا احتمال دیگر چیچکله ایچونده وارددر . چونکه سهل تنوع دیگر چیچکله ده دخی کورولور . هر حالده بونقطه جای تدقیق و صراق اولقله برابر ، (رساله مفردات معیارالازهار) صاحبی طیب محمد عشق افندی کتابنك ایلک صحیفه سی بالاسنه :

« مظهر اسم جلال اولسه آیا لاله »

« بوله مژدی بوقدر رتبه والا لاله »

دیه یازهرق « لاله » لفظنك حروف لفظه اللهه توافقندن دولایی او « رتبه والا یه » مظهر اولدینی ایما ایتک ایدیور ، حتی دیگر طرفدن محمد رحمنی افندی لاله یه اولان هوسك « لاله » دورینه دکل ، ازلیته قائل اولهرق ، « اقدام » ده نشر ایدیلن مقالات عاجزانه مدن برنده بالمناصبه ذکر ایتدیکم :

« لاله یه پیر صبادن بو نفس شمدی دکل »

« ازلیدر بو هوا و بو هوس شمدی دکل »

یتتی ایراد ایدیور . دیگر جهتمدن ، احمد ثالث دورنده چیچکچی باشی اولان (شیخ محمد لاله زاری) کندی (میزان الازهار) نده : « لاله فرح آور عالیقدرک قدر منزلتده وشانه عالیشانده سائر ازهاره رجائیت عذیده واستحسانات پسندیده سی » اولان شیئی بیان ایتملردر : ازجمله « لاله » جواهر حروف لفظه جلال ایله میزانه نظر عبرت ایله سنجیده اولنسه هموزن اولدینی متبیین اولور . بناء علیه بازار اعتبارده همرته حور پیکردر . عالی و عالی بکدن محبتی قلوب اهل عرفان عندنده غالیدر . ساغر کلشن اولان لاله ذوق بخشك انواعی وافر وچن رغبتده افرادی متکاثردر « دیورکه بوده اسلافك نهدن طولایی (لاله) یه زیاده رغبت ایتدک لرینی بر درجه یه قدر آ کلانیور . شاعر رشیدی افندی :

« چاک اولدی لاله سینة کل پاره پاره در »

دیدکد نصکره ، لاله نك بعضاً تویجاتی اوزرنده حاصل اولان طفیلی لکهری ، بشکری (انجمن دانش شکوفه) نك برقصورکی قرار و برمسی اوزرینه ، کندی ده اونلری برکوزلک وجهنده کی جیللی ، شبهه لی نقطه لره تشبیه ایدهرک :

« اولیه نسخه حسننده اونك نقطه شك »

دیورلر .

بوندن اوج عصر اول برچیچکک اوزرنده کی نقطه لرده بیله برظرافت آرایان برملته بوکون وحشت اسناد ایدن آوروپالیر ، اسلافك بوحسیات رقیقه لرینه مطلع اولسه لر هیچ

شبهه ایتم که یوزلری (فیض الله) افندی مرحومك (آل مجلا) سی یاخود (اوزون سلیمان چلبی) نك (آل قرلنغچ) ی کبی آپ آل وقیب قیرمزی اولور! تاریخك برمعناسی ده ، اکر برملتک ماضی روحیسنه کسب وقوف ونفوذ ایدیه بیلیمك دیمك ایسه ، ایشته بزکنیدی مملکتک تاریخنده کی بوکی اینجه لکلیرنده ده نفوذایدیه بیلیمه لی بزکه اسلامک اوزمانکی حسیات روحیه لرینک درجه رقت ونزا کتی حقنده طوغرو برفکر ایدیمش اولالم .

لاله نك ، دقت ایدیلیرسه ، بزم مقدسآمزه ، جوامع شریفه مژك ایچلرینه قدر بر (سه نبول = شمال) اوله رق کیزدیکی کورولور . حتی ادرنه ده کی (سلطان سلیم) جامع شریفنک مؤذن محفل کنارلرنده بولسان مرمر ستونلردن برنده ، بر اعما صنعتکار طرفندن یاپلانی روایت اولنان ، باش آشاغی بر (ترس لاله) موجوددر . بوده کویتریورکه لاله بزم حقیقه ملی برچیچکمزدر .

بو درجه لرده ملی اولان برچیچکمزک مملکتمزده هیچ اولزسه عمومی باغچه لرده موسمنده بولندیرلمنی تاریخ زراعتمزده اژهار مایه مزه قارشی محبتلریله مشهور اولان فوآد نیک مرحومك مخدوم عالیلری محترم شهر امینزدن رجا ایدمزر . چونکه سرلوحه مقال نایتدیگمز (چیچک انجمن دانشی) نیده بزه قازانديران بوتاریخی چیچکمز اولمشدر . بیوک آطه ، ۲۳ تشرین اول سنه ۱۳۲۲

زراعت مهندسی

هواد رندی

شرقی

کوکلرده کی اک حسیلی قاناددن دها رقصان
کورصاچلرک اومزکدن اوچارلردی بیراقسهک .
بردسته صو اواسهک ، سوزولوب قلبه آقسهک ،
مهتابی قارا کلک صانیرم بندن اوزاقسهک .

آقشاملری کوکسمده باییل ساحله اینده ؛
بربوسه دیلیرسه م کوله رک دیکله ، « نیچین ؟ » دی !
روحم ، بوکولن قاشلرکک قوسی ایچنده ،
مهتابی قارا کلک صانیرم بندن اوزاقسهک .

هالرم فخری